

**ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**

**ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗ
ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ
ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ**

ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ 1998

Το παρόν έντυπο εκπονήθηκε από την αρμόδια για τη Χαλκιδική Πυροσβεστική Υπηρεσία και με την ευγενική χορηγία της Ν.Α.Χ. και έχει ως στόχο να μεταφέρει γνώσεις και εμπειρίες σχετικά με την πρόληψη και άμεση καταστολή πυρκαγιών στα σχολεία του Νομού μας. Αποτελεί απόδειξη της ευαισθησίας του Υπουργείου Εσωτερικών, του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος, του κ.Νομάρχη, του Διοικητικού Συμβουλίου της ΤΕΔΚ και της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

ΓΕΝΙΚΑ

Τα σχολεία κάθε επιπέδου εκπαίδευσης και βαθμού, είναι κτίρια των οποίων η ασφάλεια κατά την κοινή γνώμη είναι θέμα μείζονος σημασίας. Στα σχολικά κτίρια δεν εξελίσσονται δραστηριότητες ιδιαίτερα επικίνδυνες, εάν αποκλεισθούν προκαθορισμένες

εργαστηριακές εργασίες όπως εργασίες συγκόλλησης, χημικά πειράματα κ.λ.π., οι οποίες όμως πραγματοποιούνται πάντα υπό την εποπτεία του καθηγητού. Η λογική του ξεχωριστού ενδιαφέροντος για την ασφάλεια των σχολικών πηγάζει από το γεγονός ότι σ' αυτά βρίσκεται για πολλές ώρες της ημέρας ένας μεγάλος αριθμός παιδιών κάθε ηλικίας των οποίων η υγεία και η ακεραιότητα είναι απαιτήσιες κάθε οικογένειας.

Είναι αλήθεια ότι δεν είναι δυνατόν να προστατευθεί κανείς από κάθε είδος απειλήματος, είναι όμως αναγκαίο να λαμβάνει όλα εκείνα τα προληπτικά μέτρα που μπορούν σε κάθε περίπτωση να μειώσουν τη σοβαρότητα των συνεπειών.

Ένας κομμάς πρόληψης που όμως συχνά παραμένει παραμελημένος, είναι ο οργανωτικός. Η τελική οργάνωση της πρόληψης κατά των πυρκαγιών προκύπτει συμπληρωματική στα προσόντα κατασκευής του κτίριου και μπορεί να παίξει ένα ρόλο μεγάλης σπουδαιότητας σε περίπτωση πραγματικής κατάσταση ανάγκης.

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

Σε ότι αφορά το φέροντα οργανισμό, προβλέφθηκε να υπάρχουν χαρακτηριστικά αντίστασης στη φωτιά.

Το κτίριο πρέπει να υποδιαιρείται σε τμήματα πυρόντοχα και να έχει όλος ένα μεγαλύτερο των τριών ορόφων. Οι χώροι διαζοντος συνδέουν (χημείο, αποθήκες επικινδύνων ή εύφλεκτων ουσιών) πρέπει να είναι ξεχωριστά (αυτοίσοια) τμήματα. Έχει καθοριστεί ότι τα κλιμακοστάσια που συνδέουν τα τα τμήματα θα είναι πυρόντοχης κατασκευής. Επί πλέον κάθε όροφος εκτός του ισόγειου, εάν προορίζεται για σχολική δραστηριότητα, πρέπει να έχει

τουλάχιστον δύο ανεξάρτητες εξόδους διαφυγής. Αυτό καθ' όσον δε θεωρείται λογικά δυνατή η διάσωση των παρόντων. Διορίζοντας ότι ο αριθμός των προστρεχόντων ατόμων είναι μεγάλη επιχείρηση θα χρειαζόταν πολύ χρόνο. Έχει νομοθετηθεί η απόκλιση από την υποχρέωση των δύο ξεχωριστών εξόδων διαφυγής εάν το μέγιστο μήκος της οδού διαφυγής από οποιοδήποτε σημείο μέχρι το ύψαθρο δεν υπερβαίνει τα 30μ. (περίπτωση τυπικών επαγγελματιών σχολικών κτιρίων πολύ μικρών).

Οι οδοί διαφυγής πρέπει σε περίπτωση εκκενώσεων να μπορούν να δεχθούν τον ανώτερο αριθμό των παρόντων ατόμων, με ελάχιστο τον αριθμό των 20 μαθητών ανά τάξη. Το πλάτος των οδών διαφυγής είναι ανάλογο με τον αριθμό των ατόμων που τα χρησιμοποιούν, σε αναλογία ενός εκατοστίμετρου κατ' άτομο.

Η ΤΡΙΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ

Πρακτικά αίτια

Στην πραγματικότητα σε ένα κανονικό σχολείο ο κίνδυνος πυρκαγιάς δεν είναι πολύ υψηλός και μία παχεία εξέλιξη της φωτιάς είναι πρακτικά αποκλειστικά.

Παρ' όλα αυτά ο δημιουργούμενος πανικός στους μαθητές και μόνον από τη θέα του καπνού, θα μπορούσε να επιφέρει έναν κίνδυνο πολύ μεγαλύτερο από εκείνο που θα επέφερε η φωτιά.

Αποφεύγοντας τον πανικό, ενεργώντας με ψυχραιμία, φθάνοντας με τάξη στις εξόδους μπορεί να βγει κανείς με ασφάλεια στο ύψαθρο. Να π είναι αναγκαίο να κάνει κανείς για να μην επιδεινώσει τις συνέπειες κάποιας δυσάρεστης κατάστασης. Φαίνεται κάπως δύσκολο να πετύχει κανείς αυτού του είδους τη συμπεριφορά.

κυρίως όταν έχει να κάνει με πλήθος ατόμων, όπως ακριβώς είναι η περίπτωση των σχολείων.

Μία λειτουργική οργάνωση με σκοπό την πρόληψη των πυρκαγιών έχει το δικό της πρωταρχικό και απαραίτητο σημείο ισχύος στην εξασφάλιση της επιβίωσης για την ασφάλεια. Με υπεύθυνο το διευθυντή του σχολείου ή ένα άτομο διορισμένο απ' αυτόν, επιφορτίζοντάς τον με το καθήκον να ελέγχει τα εξής:

- Στους χώρους όπου τοποθετούνται ή χρησιμοποιούνται εύφλεκτες ουσίες πρέπει αν απαγορεύεται το κάπνισμα και κάθε χρήση γυμνής

φλόγας (εργαστήρια, αποθήκες, αρχείων, γυμναστήριο).

- Η τοποθέτηση μόνιμα ή πρόσκαιρα στους διαδρόμους, σκάλες και εξόδους κινδύνου θραύσεων και γενικώς αντιταμμένων που μπορεί να μειώσουν το πλάτος τους ή να εμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των μαθητών σε περίπτωση κινδύνου. Η χρήση υλικών διακόσμησης που καθίστανται ζυγιά με φλόγα για τη διακόσμηση τούλων και οροφών όλων των χώρων (κηροαρωματία).
- Η διακόσμηση των οδύσεων διαφυγής και εξόδων κινδύνου με υλικό αναφλέγμα
- Στα αρχεία και τις αποθήκες τα υλικά πρέπει να τοποθετούνται με τρόπο που να επιτρέπουν μία εύκολη επέκλιση αφήνοντας διαδρόμους πλάτους όχι μικρότερους των 0,8 μέτρων.
- Η ενσποθήκευση των υγρών καυσίμων τα οποία χρησιμοποιούνται για συσκευή καύσης να γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες περί σποθήκευσης υγρών καυσίμων διατάξεις , λαμβανομένων των προβλεπομένων μέτρων ασφαλείας.
- Όλος ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ασφαλείας πρέπει να ελέγχονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής επάρκειά τους.
- Πρέπει να εξασφαλίζεται η καθαρότητα των φίτρων και των υποκαίμενων χώρων στη συνέντρωση της σόνης, όλων των εγκαταστάσεων και τοποθεσιών, με εχρηριστή αναφορά στα εργαστήρια, μηχανήματα, εγκαταστάσεις εξοπλισμού και κλωποισμοί με σκοπό την αποφυγή συνέντρωσης ευαίσθητων ουσιών που ευθύνονται για ακρήδες πυρκαγιών.
- Οι εγκαταστάσεις εν γένει δεν πρέπει να έχουν υποστεί μετατροπές ή καταστροφές (θραυκευκλώματα, διαρροές, υγρά καύσιμα)

Οι κανόνες συμπεριφοράς σε περίπτωση πυρκαγιών πρέπει να είναι τοποθετημένοι κατά τρόπον ευανάγνωστο στο κυρίως προαύλιο του σχολείου .

Επί πλέον ο υπεύθυνος πρέπει να κρατά ένα ενημερωτικό κατάστιχο στο οποίο πρέπει να σημειώνεται όλες τις περιοδικές επέκλιση συντήρησης και ελέγχου των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού κατά της πυρκαγιών. Πρέπει επίσης να σημειώνεται την ημερομηνία της εκπαίδευσης-όσκησης καλίνωσης.

Στο σύνολο των καθηκόντων για την επέκλιση της ασφαλείας δεν αναφέρεται κάποια αυξημένη υποχρέωση εργασία εφόσον είναι εγγυημένη η κανονική των τριών

βασικών προϋποθέσεων:

- Διάρκεια λειτουργία του αντιπυρικού εξοπλισμού.
- Διάρκεια προστασία των οδών διαφυγής.
- Δυνατότητα γρήγορης με κλίση εκκένωσης, που δημιουργεί τις καλύτερες προϋποθέσεις για μία μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της επέμβασης των δυνάμεων βοήθειας.

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ

Σε συνεργασία με την τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία πρέπει να καταπονείται για κάθε σχολείο ένα σχέδιο επέμβασης που να περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες υποδείξεις για την αντιπυρική προστασία. Ένα αντίγραφο του σχεδίου επέμβασης που να περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες υποδείξεις για την αντιπυρική προστασία πρέπει να εφίσταται στην τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Την αρχή του σχολικού έτους οι μαθητές καθώς και το διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό πρέπει να εκπαιδεύονται στις συνθήκες και τη συμπεριφορά ενός εκάστου σε περίπτωση πυρκαγιάς. Σε δοθείσα ευκαιρία πρέπει να πραγματοποιείται μία δοκιμή - άσκηση σε συνεργασία με την τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Ένα σχέδιο πυροπροστασίας πρέπει να περιέχει όλα τα απαραίτητα δεδομένα για την πραγματοποίηση μιας αποτελεσματικής επέμβασης βοήθειας και πυρόσβεσης όπως:

⇒ Μία γενική κάτοψη του κτίριου με ένδειξη των σημείων προστασίας εξηγμένων και πεζών των εξόδων ασφαλείας των υπάρχοντων εξωτερικών υδροδοτικών δικτύων, των πλέον ευρισκόμενων κτιρίων και εγκαταστάσεων.

⇒ Γραπτές πληροφορίες που αφορούν ζώνες διάζοντος κινδύνου.

Είναι φανερό ότι αν ο υπεύθυνος της ασφάλειας θέσει στη διάθεση των δυνάμεων βοήθειας αυτό το σχέδιο επέμβασης, η ομολογία τους θα γίνει πιο εύκολη. Πραγματοποιούμενη μία φορά το χρόνο μία άσκηση κινδύνου με εκπαιδευτικούς, μαθητές και πυροσβέστες θα αποδείξει την απαραίτητη συνεργασία που θα βασίζεται επάνω στο πνεύμα της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Για παράδειγμα τα παιδιά θα ξέρουν ότι όταν καλούνται το κτίριο, δεν πρέπει να διασκορπίζονται δημιουργώντας σύγχυση, αλλά να συγκεντρώνονται σ' ένα προκαθορισμένο χώρο, με τρόπο που δε θα

εμποδίζουν τις δυνατότες βοήθειας. Γ' αυτό το χώρο συγκέντρωσης οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να επαληθεύσουν την προσέλευση όλων των μαθητών της τάξης τους και επομένως να πληροφορηθούν αμέσως τους πυροσβεστές εάν κάποιος βρίσκεται ακόμη στο εσωτερικό του κτηρίου.

Από όλα τα ανωτέρω φαίνεται καθαρά ότι η δημιουργία ενός εσωτερικού οργανισμού με σκοπό την πρόληψη πυρκαγιών, πράγμα αρκετά γνωστό σε όλη αφορά την πρόληψη πυρκαγιών στις επιχειρήσεις δεν είναι καθόλου προνόμιο που πρέπει να περιορισθεί μόνο στις βιομηχανικές και παραγωγικές επιχειρήσεις.

Οπουδήποτε είναι δυνατόν να υπάρχει πλήθος ατόμων (σχολεία, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, κινηματογράφοι, θέατρα, νηοκομία, δημόσια γραφεία), είναι βασική υποχρέωσή μας να είναι εκπαιδευμένο το προσωπικό ώστε να αντιδράει σε περίπτωση ανάγκης αξιοποιώντας τις δυνατότες βοήθειας, ενθαρρύνοντας τους πορευομένους να κρατήσουν τη ψυχραιμία τους, οδηγώντας τους μέχρι τις εξόδους κ.λ.π.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μετά την εξέταση των απόψεων της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για το ζήτημα της πρόληψης και της ασφαλείας διαφυγής ως δοθέν πένα είναι το απαραίτητο για κάθε εκπαιδευτικό χώρο μέσα πυροπροστασίας έχοντας υπόψη τη δομή των σχολικών κτηρίων της Χωροδοχής (μέχρι τρεις ορόφους).

Είναι βασική η υποχρέωση τοποθέτησης χαρτοκίτηρου συστήματος συναγερμού με ήχο διαφορετικό από τον ήχο του ηλεκτρικού κύδωνα (συγκέντρωσης διαλείμματος) ώστε να καθίσταται έγκαιρη η προειδοποίηση των μαθητών με ταυτόχρονη κλήση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Πολυγύρου στο 199

Επίσης βασική είναι η υποχρέωση τοποθέτησης φορητών πυροσβεστήρων με την εξής λογική:

α) Γίους χώρους εκπαίδευσης (αίθουσες, διαδρόμους κ.λ.π.) κάθε 15μ. και ένας πυροσβεστήρας ξηρός σκόνης 6 Kg.

β) Γίους χώρους των εργαστηρίων γυμναστηρίων ένας πυροσβεστήρας 12 Kg ξηρός σκόνης.

γ) Γίον χώρο του λεβητοστασίου ένας πυροσβεστήρας αερίος 12 Kg ξηρός σκόνης πάνω από τον καυστήρα και ένας πυροσβεστήρας διοξειδίου άνθρακα 6 Kg στην είσοδο του λεβητοστασίου.

Σημ.: Για νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς κ.λ.π. καθώς και σε ηλύματα σχολικών κτηρίων με εγκαταστάσεις υπολογιστών, αρχεία, βιβλιοθήκες, εργαστήρια Τεχνικών Σχολών κ.λ.π. πρέπει να τοποθετείται σύστημα πυρανίχνευσης οπότε και στις περιπτώσεις αυτές παρακαλούνται οι αρμόδιοι Διευθυντές να επικοινωνούν με την Πυροσβεστική Υπηρεσία Πολυγύρου για την υπόθεση προσέτων μέτρων πυροπροστασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΥΡΚΑΓΑΣ

- Διατηρήστε τη ψυχραιμία σας.
 - Σημάνετε συναγερμό.
 - Εξοστρακίστε την Πυροσβεστική Υπηρεσία στο τηλ.199
 - Προβείτε στη διάσωση των ατόμων που κινδυνεύουν.
 - Απομακρύνετε τους μαθητές από τους επικίνδυνους χώρους δίνοντας προτεραιότητα στα άτομα με ειδικές ανάγκες.
«ΠΡΟΣΟΧΗ» μη χρησιμοποιείτε για το σκοπό αυτό τους ανελκυστήρες.
 - Διακόψετε το ηλεκτρικό ρεύμα.
- Προβείτε στην καταστολή της πυρκαγιάς αν είναι δυνατόν.

Όταν χρειαστεί να σβήσετε φωτιά με πυροσβεστήρα να έχετε στο νου σου τα παρακάτω:

- Κατεύθونه τη ροή του πυροσβεστήρα στη βάση της φωτιάς ακολουθώντας σαρωτικές κινήσεις.
 - Μη πας πάρα πολύ κοντά στη φωτιά, και θέτεις σε κίνδυνο τη ζωή σου.
 - Παρόλα τη φωτιά αν αντιληφθείς ότι δεν μπορείς να κάνεις τίποτα.
- Πάντως σε όλες η περιπτώσεις, πριν αρχίσεις να σβήνεις της φωτιά, ή και κατά τη διάρκεια της επέμβασης αν έχεις κοντά σου κάποιο άλλο πρόσωπο, να μεριμνήσεις ώστε να εξοστραχθεί η Πυροσβεστική υπηρεσία το γρηγορότερο δυνατό. Η παραμεληρή αργιοπορία ίσως καταστεί μοιραία.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
Π.Υ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
ΤΗΛ.: 6371/22644
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΜΠΑΡΑΣ
ΥΠΟΠΛΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ & ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ